Poſt hoc veīt in aſyā in ciuitatē Hierapolim vbi p̄dicauit ⁊ ibi ꝑ infide
les ad inſtar mgr̄i ſui (quē predicauit) crucifixꝰ ē. ⁊ iuxta eū due filie eius
vna a dextris alia a ſiniſtris ſepulte ſunt. ¶ Sꝫ ſymō ⁊ iudas frater eiꝰ
q̄ et thadeꝰ nūcupat̄. fuerūt frēs iacobi minoris ⁊ filij marie cleophe q̄rū
vnꝰ ſcꝫ iudas in meſopotamia. Symō ꝟo in egypto predicauit. Deinde
ambo in ꝑſyā venerūt vbi duos magos. ſ. araes ⁊ arfaxat inuenerūt mul
ta ſigna faciētes. q̄s bti apl̄i fugauerūt ad aliā ciuitatē. pōtifices ꝟo ydo
loꝝ venerūt ad eos q̄s ꝯtra apl̄os ꝯcitarūt vt cū illuc venirēt eos interfi
cerēt. Cū ḡ apl̄i illuc veniſſent p̄dicti pōtifices in eos irruerūt ac trucida
uerūt. In ipſa vero martyrij hora eoꝝ tāta fiebāt fulgura vt tēplū ydolo
rū tripharie incēderet̄. ⁊ illi duo magi in carbones ictu fulminis ꝟtebant̄
Tunc rex abagorus (q̄ ad fidē ꝯuerſus erat) corꝑa apl̄oꝝ ad vrbē ſuam
trāſtulit. ⁊ in eoꝝ honorē ecclīam mire magnitudinis fabricauit. ¶ Item
btūs Jacobꝰ maior filiꝰ zebedei frater ioānis euāgeliſte oēm Indiā ⁊ ſa
mariā p̄dicando viſitauit. Accidit aūt vt quēdā magū noīe hermogenem
inueniret q̄ diſcipulū ſuū philetū nomine miſit ad eū vt ꝯ ipm̄ diſputa-
ret. Jacobꝰ āt ſcripturis ſacris ieſum eē filiū dei ꝯfirmauit. ⁊ ſtatim phi-
letū ad fidē ꝯuertit. Tūc hermogenes p̄cepit demonibꝰ. vt. b. Jacobū et
philetū vinctos ducerēt ad eū. veniētes āt demōes vbi. b. iacobꝰ orabat
dixerūt btō iacobo. O apl̄e dei miſerere nr̄i. q̄ dixit q̄re veniſtis ad me. di
cūt ei. hermogenes miſit nos ad te ⁊ vt te philetū victos ad eū ducere mꝰ
q̄bꝰ dixit. in noīe dei abſoluat vos angelꝰ. reuertētes ad hermogenē. eum
nō ledēdo ad me vinctū ducatis. qđ cū feciſſent. b. Jacobꝰ dixit. tu me le-
dere voluiſti. ſꝫ ego te ledere nō ꝑmiſi. ⁊ ſic eū ad fidem conuertit. Poſtea
abiathar pōtifex repletꝰ zelo miſit ſeruū ſuū vt mitteret funē in collū bti
apl̄i ⁊ ꝑduceret eū ad p̄torium herodis q̄ iuſſit eū decollari. ⁊ ſic martyrio
coronatꝰ. Sꝫ iacobꝰ minor ꝑ̇mus inter apl̄os miſſam celebrauit ⁊ ꝑpe-
tuā virginitatē ꝯſeruauit. hic cū p̄dicaret de gradu p̄cipitatꝰ eſt. poſtea ꝑ
longū tempꝰ vidētes iudei ꝙ paulū nō poſſent occidere. qꝛ dn̄s eū romā
adire fecit. crudelitatē ſuā in btm̄ iacobū poſuerūt. quē lapidibꝰ obruerūt
vbi vnus ex eis valido ictu cerebꝝ eiꝰ excuſſit. ⁊ tali martyrio migrauit
ad xp̄m ſepultus ibidē ꝓpe templū. ¶ Pro terminis nota. antiochus đr
aliq̄s de antiochia. Sed remus eſt ꝓpriū nomē fluuij. Sed ethiops ē no-
men tertie declinationis. ⁊ đr aliq̄s de ethiopia. ⁊ pōt eē cōis gn̄is. Sed
oriens ⁊ occidens ſignificant ꝑtes mundi ⁊ ſunt nomina omnis generis.

Jocundare plebs fidelis cuius pater eſt in celis. re-
colens ezechielis prophete preconia

Hic autor deſcribit aliā ſequētiā q̄ cantat̄ ob reuerentiā ⁊ dignitatē ſan-
ctorū euangeliſtaꝝ. Et diuidit̄ in duas ꝑtes. In ꝑ̇ma hortatur populū
ad leticiam declarando viſionē quā ezechiel ꝓpheta ⁊ ſanctꝰ iohēs vide-
rūt. In ſcđa exponit hāc viſionē ad noſtrā cognitionē. ponēs in lr̄a euāge
liſtaꝝ ꝯfigurationes. ſcđa ibi. forme formāt dicēs. O (fidelis plebs) id ē
ꝑpl̄e xp̄iane (iocūdare). i. letare (cuiꝰ). ſ. plebis (pater). i. deus oīpotens
(eſt in celis). i. in regno celoꝝ (recolēs). i. rememorās (p̄conia). i. ꝓpheti-

as (ezechielis ꝓphete) q̇ vidit myſteriū q̃ttuoꝛ euãgeliſtaꝝ in ſpecie quat
tuoꝛ animalium.

**¶ Eſt ioannes teſtis xp̄i ſcribens in apocalipſi. vere vidi ve
re ſcripſi vera teſtimonia. Circa thꝛonum maieſtatis cū ſpi-
ritibus beatis quattuoꝛ diuerſitatis aſtant animalia.**

Cõfirmat viſionē ezechielis teſtimonio bt̄i ioãnis euãgeliſte q̇ eandē vi
ſionē deſcribit in apocalipſi. Cõſtrue (Joãnes). ſ. euãgeliſta (ē teſtis) ſcꝫ
Ezechieli de illa viſione (ſcribēs in apocalipſi). i. in tali libro (xp̄i) qꝛ xp̄s
ſibi reuelauit. sᶜ ego iohēs (vidi vere). i. veracit᷑ (ſcripſi). i. exaraui lr̄is et
mūdo demõſtraui (vere). i. veracit᷑ (vera teſtĩonia). i. diuina myſteria (q̃t
tuoꝛ aĩalia). i. q̃ttuoꝛ euãgeliſtas h̄ntes formas q̃ttuoꝛ aĩaliū (diuerſita-
tis). i. diuerſa in figurꝭ ⁊ ſpēbꝫ (circa thꝛonū maieſtatis). i. circa maieſtatē
diuinã (cum beatis ſpiritibꝫ) id eſt ſanctis angelis

**¶ Foꝛmam primum aquilinam et ſcd̄m leoninam ſed huma
nam et bouinam duo gerunt alia**

Deſcribit formas ⁊ diſpões iſtoꝝ q̃ttuoꝛ aĩaliū dicēs (Primū). ſ. aĩal sᶜ
gerit (formã aq̇linã. ⁊ ſcd̄ꝫ). ſ. aĩal (leoninã). ſ. gerit formã (ſꝫ duo alia). ſ.
aĩalia (gerūt). i. h̄nt (humanã). ſ. formã (⁊ bouinã) sᶜ formã. Notãdū
hec ſn̄ia pt̄ ſic ſumi. ꝓpl̄s xp̄ian⁹ dꝫ letari ꝓpt᷑ viſionē ezechielis ⁊ ſcī Johīs
euãgeliſte. ꝯcoꝛdant eīm in iſto ꝙ viderunt iuxta thꝛonū maieſtatis q̃t-
tuoꝛ aĩalia q̃ttuoꝛ diſpõnes ⁊ figuras h̄ntia. ſ. aq̇le leonis hoīs ⁊ bouis.
¶ Itē nota ſcribit Luc. in euã. Meſſis q̇dē multa. opariꝫ vero pauci. il
la ꝟba bn̄ ꝯueniūt euãgeliſtis q̇ ſunt tãq̃ opariꝫ miſſi ad colligendū fru
ctū meſſis. Vn̄ in euã. Ego vos elegi vt eatis ⁊ fructū afferatis. et fru-
ctus veſter maneat. In q̇bꝫ ꝟbis euãgeliſte dupl̄r ꝯmēdant᷑. Primo ex
cõſtãtia p̄dicatõis cū dꝛ meſſis q̇dē multa. Scd̄o ꝯmēdant᷑ ex collectõe
frumēti. cū dꝛ opariꝫ vero pauci. De p̄mo dꝛ in euã. ⁊ miſit eos ad p̄dicã
dū. vn̄ Iſa. Vos eſtis mei dt̄ dn̄s. vn̄ ꝯſtãtia p̄dicatõis euãgeliſte cõfir-
mabãt ꝑ exhibitiõnē teſtimoniꝫ. qꝛ teſtabant᷑ idoneitatē. de q̃ dꝛ in actib⁹
apl̄oꝝ. Hūc de⁹ ſuſcitauit. cui⁹ nos teſtes ſum⁹. Etiã teſtabant᷑ verita-
tē. vn̄ in actibꝫ apl̄oꝝ. Nos ſum⁹ teſtes oīm q̃ fecit de⁹ in regione iudeoꝝ
in inferno in regione angeloꝝ. O q̃nta fecit dixit ⁊ ꝓtulit. hoꝝ eīm teſtes
ſum⁹. Itē dꝛ in actibꝫ. Et eritꝭ mihi teſtes in hierl̄m ⁊ in oī iudea ⁊ ſama
ria ⁊ vſq̃ ad extremū terre. De ſcd̄o ꝯmendant᷑ in dignitate meriti. vn̄ q̃
uis apl̄i miſſi ſūt ad p̄dicandū tn̄ hi q̃ttuoꝛ electi ſunt ad ſcribēdū euãge-
lia. Itē dicit bt̄ꝰ Grego. Electi ſunt in xp̄o añ mūdi ꝯſtitutionē vt eēnt
ſcti ⁊ imaculati in vita Pꝛo terminis no. iocūdoꝛ ē ꝟbū depo. p̄me ꝯiu.
Sꝫ apocalipſis ē nomē tertie decli. ⁊ interp̄tat᷑ q̃ſi reuelatio. ⁊ dꝛ ab apo
qđ ē re ⁊ calipſis velare q̃ſi reuelare. Sꝫ aq̇lin⁹ leonin⁹ humanus ⁊ boui
nus ſtꝭ noīa denoīatiua adiectiua deriuata ab his noībꝫ aq̇la leo hō ⁊ bos

¶ Foꝛme foꝛmant figurarum foꝛmas euangeliſtarum. quoꝝ

imber doctrinarum ſtillat in eccleſia

Nicau. ponit viſiones iã dictas ꝗtũ ad noſtrã ꝯgnitionẽ inferens noĩa euãgeliſtaꝝ. Et diuidit̃ in duas ꝑtes. in ꝑma ponit noĩa euangeliſtaꝝ. in ſcđa oñdit rõnẽ q̃re iſtis figuris figurant̃. ſcđa ibi. Formã viri ⁊c. dicens (forme figuraꝝ) .i. q̃ttuor aĩaliũ (formãt) .i. fcãt (formas) .i. figuras (euãgeliſtaꝝ) s' q̃ttuor (q̃ꝝ) ſcʒ euãgeliſtaꝝ (imber doctrinaꝝ) .i. diuina ſapiẽtia (ſtillat) id eſt fluit (in eccleſia) id eſt in populo chriſtiano.

¶ Hi ſunt marcus ⁊ matheus lucas. at quem zebedeus pater miſit tibi deus dum laxaret retia.

(Hi) ſcʒ euãgeliſte (ſunt) .i. noĩant̃ (marcꝰ matheus ⁊ lucas. at) ꝓ et. s' ille (quẽ pater) .ſ. eiꝰ (zebedeus) ſic dictus (miſit) .i. dedit (tibi o deus dũ laxaret) .i. extẽderet (rhetia) ſcʒ ad capturã piſciũ. Et ꝑ h̃ circũloquitur autor btm̃ ioãnẽ ¶ Notãdũ iſti q̃ttuor euãgeliſte ſũt ſpẽalit̃ electi ad hoc vt euãgelia ꝯſcriberẽt. q2 nullis alijs ſctis ẽ hec dignitas collata. igit̃ ꝑ ordinẽ vidẽdũ ẽ. ex q̃b9 ⁊ quõ ſũt electi. Vñ Lucas fuit tyrꝰ natꝰ ex antiochia arte medicꝰ. q̃ vt đt btũs Hiero. dño ꝑdicãte ſuis ꝑdicatõib9 nõ adheſit. ſʒ poſt paſſionẽ xp̃i ad fidẽ venit. magne ꝑfectõis ⁊ optime vite. ad deũ ad ꝓximũ ⁊ ad ſeip̃m. Silr̃ q̊ ad ſuũ officiũ fuit ſic ꝗ in figura q̃drupedis. ſ. bouis deſcribit̃. Hic Lucas credit̃ fuiſſe ſociꝰ Cleophe q̃bus poſt reſurrectionẽ xp̃s apparuit ipſis trãſeũtib9 in emaus Etiã fuit familiaris btẽ ỽgini marie. ſic ꝗ ipſa eũ certificauit de his q̃ ſibi ꝯſtabãt. ſ. de angelica ſalutatõe ⁊ natiuitate xp̃i. ☞ Sʒ marcꝰ fuit q̃dã leuiticꝰ ſacerdos. h̃ cũ btõ Petro ꝓfectus ẽ romã. Et cũ ibi beatꝰ petrꝰ euãgeliũ ꝑdicaret rogauerũt fideles q̃ erãt rome beatũ Marcũ vt euãgeliũ ad beatam memoriã fidelib9 ꝯſcriberet. Poſtea vero Marcꝰ miſſus ẽ a btõ Petro in alexandriã vbi ordinatus ẽ in epiſcopũ. ⁊ ibidẽ ỽbũ dei longo tp̃e predicauit ⁊ multũ populũ ad fidẽ xp̃ianã ꝯuertit. Cũ autẽ in paſcha beatus Marcus miſſam celebraret. ꝯuenerũt oẽs pontifices ⁊ cũ fune in ipſius collo miſſo ip̃m ꝑ totã ciuitatẽ trahebãt vt carnes eiꝰ in terrã fluebãt et ſanguine lapides rigabantur. Poſtea reuerſi ꝓiecerũt ip̃m in carcerem ⁊ ab angelo ꝯfortatꝰ. vt firmit̃ ⁊ ꝯſtãter in fide xp̃i ⁊ ꝯſtãtia euãgelij ꝑmaneret ibidẽ ſpm̃ emiſit ⁊ in ſctã pace requieuit. ☞ Sʒ btũs Matheꝰ fuit thelonarius ⁊ ꝑus vocabat̃ leui. cuiꝰ domũ ieſus xp̃us ſaluator totius mũdi ingrediẽs ſecũ diſcubuit. Qđ videtes ſcribe ⁊ phariſei dixerunt ad diſcipulos xp̃i. Quare mgr̃ vr̃ mãducat cũ publicano iſto. Qui ꝑcipiẽs dixit phariſeis. Nõ eſt opus medico bñ habẽtib9. ſʒ male habentib9. Quaſi diceret. Nõ veni vocare iuſtos ſʒ pctõres: q2 iuſti ſpontanee ꝯueniunt ad ꝯuiuiũ. ſʒ oportet peccatores trahere. Poſt h̃ ieſus dixit ad eũ. ſequere me. ⁊ ſecutꝰ ẽ dñm ¶. Sʒ ſctũs Joãnes fuit filiꝰ zebedei ⁊ ꝯſobrinꝰ ieſu xp̃i. q̃ in cena ſupra pectus dñi recubuit. ⁊ ibi archana celeſtia cognouit. q̃ freqũẽter in euãgelijs ꝯſcripſit. Qui dũ in Epheſo ꝑdicaret a ꝓconſule capitur qui eũ ad cultũ ydoloꝝ cõpellere conabat̃. ⁊ cũ nollet. in carcerẽ miſſus eſt. ⁊ iuſſu Domiciani ceſaris romã ducit̃. vbi in doleũ feruentis olei mittitur. ſicut patuit in illa ſequentia Verbum dei.

De Euangeliſtis

¶ Formam viri dans matheo. quia ſcripſit ſic de deo ſicut deſcendit ab eo quem plaſmauit hominem

¶ Hic applicat cuilibet euãgeliſte ſuã figurã oñdẽs cãm q̃re iſtis figurꝭ figurant̃. Et diuidit̃ in duas pres. in p̃ma facit qđ dictũ eſt. in ſcđa ꝑbat ꝓportõem eẽ rõnabilẽ. ſcđa ibi. Ecce forma ꝛc. dicẽs p̃mo. ſ. ſacra ſcriptura eſt (dãs) .i. tribuẽs (matheo) tali euãgeliſte (formã) .i. ſpeciẽ (viri) id ẽ hoĩs (qꝛ ſcripſit) .i. predicauit (ſic) .i. taliter (de deo) .i. de humanitate dei (ſicꝫ) ſcꝫ filius dei (deſcendit) .i. generabat̃ (ab eo) ſcꝫ patre oĩpotenti (quẽ plaſmauit) id eſt fecit (hominem) ſcꝫ eſſe

¶ Lucas bos eſt in figura. vt premõſtratur in ſcriptura. boſtiarum tangens iura legis ſub velamine.

(Lucas) talis euangeliſta (eſt bos) .i. iumẽtũ (in figura) qꝛ hꝫ figurã bouis (vt) .i. ſicut (p̃mõſtrat̃) .i. declarat̃ (in ſcriptura) .i. euangelio (tangẽs) id eſt declarans (iura) .i. ꝯſuetudines (hoſtiaꝝ) .i. ſacrificioꝝ (ſub velamine) id eſt ſub figura (legis) id eſt veteris teſtamenti.

¶ Sed ioannes ala bina charitatis aquilina forma fertur in diuina puriori lumine

¶ (Sed iohes) .ſ. euãgeliſta (fertur) .i. eleuatur (aq̃lina forma) id eſt ſub forma aquile (bina ala charitatis) id eſt duplici vita. ſ. actiua et ꝯtẽplatiua (in diuina) id eſt in deitatem (puriori lumine) .i. clariori intelligentia.

¶ Marcus leo per deſertuꝫ clamans rugit in apertum iter fiat deo certum mundum cor a crimine.

(Marc⁹) talis euãgeliſta. sᵉ figurat⁹ (leo) .i. in forma leonis (rugit) .i. ſonat (clamãs) .i. p̃dicãs (ꝑ deſertũ) .i. totũ mũdũ (in apertũ) .i. manifeſte (certũ iter) .i. via recta (fiat deo) ſcꝫ glorioſo (cor) .i. ꝓpoſitũ noſtrũ. ſuppleſit (mundũ) .i. purgatũ (a crimine) id eſt a peccato.

¶ Quattuor deſcribunt iſti quadriformes actus chriſti. ꝛ figurant vt audiſti quiſquis ſuam formulam.

(Iſti quattuor) ſcꝫ euãgeliſte (deſcribũt) .i. narrãt (quadriformes act⁹) id eſt quadruplices operationes (xp̃i) .i. filij dei (ꝛ figurant) id eſt repſentant (vt) .i. ſicut (audiſti) ſcꝫ per priora (quiſquis) ſcꝫ eoꝝ (ſuam formulam) id eſt figuram vel faciem.

¶ Natus homo declaratur. vitulus ſacrificatur. leo morteꝫ depredatur. ſed aſcendit aquila.

(Homo natus) .i. figura hoĩs (declarat̃) .i. exp̃mit incarnationem chriſti (vitulus ſacrificat̃) .i. figura vituli indicat paſſionẽ xp̃i (leo depredatur mortem) id eſt figura leonis repreſentat nobis reſurrectionem chriſti (ſꝫ aquila aſcendit) .i. forma aq̃le exp̃mit aſcenſionem xp̃i. ¶ Notandum q̄

btūs math. deſcribit in figura hoīs. qꝛ in ſuis euāgelijs deſcribit incarna
tionē xp̄i. q̄liter deus hō factus ē. igitur forma humana eſt ſibi deputata.
Sꝫ btūs lucas depingit in forma bouis. qꝛ ipſe deſcribit in ſuis euāge-
lijs paſſionē xp̄i q̄liter xp̄s pro nobis tanq̄ꝫ vitulus oblatus ē. Sꝫ marcꝰ
deſcribit in figura leonis. qꝛ p̄dicauit in mūdo clamās ꝯtra pctōꝛes tāq̄ꝫ
leo rugiens dicēs. Expurgate vetus fermētum ⁊ abijcite pctā veſtra de
coꝛdibꝫ vr̄is vt inhabitet vos xp̄s. qꝛ coꝛ mūdū eſt dei tēplū. ſm̄ dictum
apl̄i. tēplū dei ſctm̄ eſt qđ eſtis vos. Itē p̄s. dn̄s in tēplo ſctō ſuo. i. in coꝛ
de puro ⁊ imaculato. Sꝫ ſanctus ioānes deſcribitur in forma aq̄le. qꝛ ſi-
cut aquila eſt auis altiſſimi volatus. ſic ſanctus ioānes altiſſime ⁊ pꝛofun
diſſime conſcripſit euangelia de omnipotentia ⁊ de diuinitate dei. qꝛ dixit
In pꝛincipio erat verbum ⁊c̄. igitur ꝯuenit ſibi diſpoſitio aquile. Tūc re
ſumit iſtud ſub bꝛeuitate dicens ꝙ matheus in ſpecie hominis deſcribit
humanitatē ⁊ incarnationē ieſu xp̄i. Lucas in ſpecie bouis deſcribit paſ-
ſionem xp̄i. Marcus in ſpecie leonis deſcribit reſurrectionē xp̄i ⁊ extre-
mū iudiciū. qꝛ extremū iudiciū eſt hoꝛribile ⁊ tremēdum. Sꝫ beatꝰ Ioā
nes in ſpecie aquile deſcribit altitudinē diuinitatis ¶ Notādū. btūs ma
theus habuit faciē hoīs. cuius ratio ſm̄ Hiero. ē qꝛ recte ſe habuit ad di
rectionē. ſic ꝙ docuit qūo xp̄s hō natus ē de pura ꝟgine. ¶ Sed ſctūs io
annes habuit faciē aq̄le. qꝛ oꝛdinatus eſt ad deū. vn̄ ꝑ oculū eius intuet
archana celeſtia. Vn̄ dꝛ ſm̄ ph̄m in naturalibꝫ ꝙ aquila habet tam acutū
viſum ꝙ ſolē irreuerberabiliter aſpicit. ⁊ in alto volās piſces maris videt.
et habet roſtrū valde acutum. Etiam exuſta a ſole in fontē magno impe-
tu ſe ꝓijcit. ⁊ ſenectutem abijcit. ⁊ ideo dr̄ p̄s. Renouabit ſicut aq̄le iuuē-
tus tua. ¶ Sed marcus habuit faciem leonis. quia catuli leonū tribus
diebꝫ moꝛtui iacent. ⁊ rugitu leonis ſuſcitātur vt dr̄ ꝑ ph̄s de naturis aīali
um. ⁊ iſtud bn̄ ꝯuenit marco. igit ⁊c̄. ¶ Sꝫ lucas habet figurā vituli. qꝛ
ratione oꝛdinatus fuit ad ſuū officium. ſcripſit em̄ ⁊ impleuit hoc qđ alij
euangeliſte dimiſerūt. Vn̄ ſicut bos eſt aīal moꝛoſuꝫ hn̄s vngulas diui-
ſas. ſic etiā btūs lucas moꝛoſe ⁊ diſcrete miniſteriū ſibi traditū adipleuit
Vnde iſtas cauſas ꝯfirmauit q̄dā metriſta dicēs. Eſt lucas vitulꝰ. leo
marcus. auiſq̄ꝫ ioānes. Eſt hō matheus. q̄ttuoꝛ iſta deus. Eſt hō naſcē-
do. vitulus moꝛtē patiendo. Eſt leo ſurgendo. volucris q̊q̄ꝫ ſumma petē
do. ¶ Item nota. iter eſt nomē tertie declinationis neutri gn̄is. Sꝫ quia-
driformis eſt nomē adiectm̄ ꝯpoſitū a noīe quadrū dri. ⁊ forma ¶ Itē no
ta cū dr̄. Quattuoꝛ deſcribūt iſti. q̄dā libꝛi hn̄t. quēq̄ꝫ ſuā formulā. ⁊ tunc
debet ſic exponi (ſua formula). i. ſua diſpō (figurat) id ē rep̄ntat (quēq̄ꝫ)
. i. quēlibet eoꝝ (vt audiſti). i. ſicut rationibus ꝯpꝛobatum percepiſti.

Ecce foꝛma beſtialis. quā ſcriptura pꝛophetalis notat. ſꝫ ma
terialis hec eſt impoſitio Currūt rotis. volant alis. viſus lux
eſt diſcretalis. rota ſenſus litteralis. ala cōtemplatio

Hic autoꝛ ꝓbat has figuras euāgeliſtaꝝ rōnaliter aſſignatas. ⁊ cū hoc
declarat q̄ndā viſionē dicens (Ecce foꝛma beſtialis). i. ꝑ beſtias rep̄ſenta
ta (quā) ſcꝫ foꝛmam (ꝓphetalis ſcriptura) ſcꝫ ezechielis pꝛophete (notat)

id eſt exprimit (ſed hec impoſitio).i.notificatio illorum ſignorum (eſt material') id eſt realis.vel ſecundum materiam quam deſcribunt eis attributa. Notandum qualiter ſcriptura prophetarum eſt manifeſta per figuras quattuor animalium irrationalium. Intellige quod iſte quattuor figure non ſunt in euangeliſtis naturaliter vel ſecundum curſum nature eis connexe.quia vt ſic tunc eſſent monſtra.ſed iſte figure ſunt eis appropriate ſecundum proportionem materierum de quibus materijs ſcripſerunt euangelia.quia matheus ſcripſit de natiuitate xpi.et ſic habet figuram hominis Lucas de paſſione eius.et ſic habet figuram bouis.Marcus de reſurrectione xpi.et ſic habet figuram leonis.Johannes de aſcenſione xpi.et ſic habet figuram aquile. Deinde ſubiungit aliam viſionem dicens (Currunt) ſcilicet euangeliſte (rotis) de quibus patet in viſione ezechiel' (volant alis) ſcilicet ſuis (lux diſcretalis).i.myſtica expoſitio ſacre ſcripture (eſt viſus) ſcilicet eorum animalium (rota) ſcilicet que apparuit ezechieli (eſt).i.dicitur (ſenſus litteralis) ſacre ſcripture (ala) ſcilicet que apparuit.s' eſt (contemplatio) id eſt vita contemplatiua. Notandum circa vltimam partem hui' ſententie legitur in Apo. quod hec quattuor animalia habuerunt alas.et diſpoſitio eorum erat quaſi rota in medio rote.et vnumquodque ibat ante faciem ſuam.et cum ambularent ambulabant ſimul vt rote.vnde de iſto dicit btūs Hiero.in glo.ezechielis.quod quodlibet animalium habuit quattuor facies et quattuor pennas. Vt autem has poſſim' intelligere oportet nos imaginari aliquod animal habens caput quadratum et in qualibet ſuperficie oportet imaginari vnam figuram.ex parte anteriori faciem hominis.ad dexteram faciem leonis.ad ſiniſtram faciem bouis.a parte poſteriori faciem aquile. Igitur dicit btūs Grego. Facies hominis et facies leonis a dextris ipſorum.facies vero vituli et aquile a ſiniſtris ipſorum quattuor.licet quodlibet habuit quattuor facies tamen per excellentiam cuilibet euangeliſte eſt vna facies attributa ſecundum exigentiam materie.de qua ſcripſit euangelium.et ſic habetur quod contemplatio ipſorum ſit equalis.et quodlibet eorum his quattuor figuris deſcribitur.

Pro terminis nota.beſtialis eſt nomen adiectiuum deriuatum a beſtia. Sed notus tantum eſt nomen adiectiuum deriuatum a verbo noſco. Item greſſus eſt nomen quarte declinationis.et venit a gradior.

Paradyſus his rigatur viret floret fecundatur.his abundat his letatur quattuor fluminibus.

Hic autor oſtendit ſalubrem effectum et vtilitatem iſtorum quattuor euangeliſtarum in ſancta dei eccleſia dicens (Paradyſus) ſcilicet celeſtis vel fides xpiana (rigatur).i.humectatur (his) ſcilicet euangeliſtis (viret).i.creſcit (floret) id eſt germinat (fecundatur).i.fructificatur (abundat) s' in ſancta doctrina catholica (letatur).i.gaudet (his quattuor fluminibus).i.doctrinis ſanctorum euangeliſtarum. A paradyſo enim terreſtri procedunt quattuor flumina.ſ.tigris.eufrates.gyon et phyſon.que irrigant totam ſuperficiem terre ad producendum fructum. Per hec quattuor flumina hic deſignantur quattuor euangeliſte videlicet mathe' marcus lucas et iohannes.quorum ſalubri doctrina tota xpianitas fecundatur ad producendum fructum eterne vite.

Fons eſt chriſtus.hi ſunt riui.fons eſt altus hi procliui.vt ſaporem fontis viui miniſtrent fidelibus.

Nica u. cõpat q̃ttuor euãgeliſtas ad xp̃m tãq̃ riuos ad fontẽ vñ pcedũs dicẽs (Chriſtus) ieſus filius dei (eſt fons). ſ. hoꝝ fluuioꝝ (hi) ſcʒ euãgeliſte (ſunt riui) ſc huius fontis (fons) ſc xp̃s (eſt altus). i. pfundus incõprehenſibilis vel ſublimis (hi) ſcʒ riui vel euangeliſte (ſunt procliui) id eſt capaces (vt) p q (miniſtrent) id eſt tribuãt (fidelibꝫ). i. xp̃ianis (ſaporem) id ẽ cognitionẽ (viui fontis). i. dei omĩpotentis. qui eſt fons viuus.

Horum fonte debriatis ſitis creſcat charitatis. vt de fonte deitatis ſatiemur plenius.

Conſtrue (ſitis). i. appetitus ⁊ deſideriũ (charitatis) ſc diuine (creſcat) id ẽ augeat (debriatis). i. repletis (riuo). i. doctrina (hoꝝ) ſcʒ euãgeliſtaꝝ (vt) id eſt q (ſatiemur) id eſt repleamur (plenius) id eſt profundius et perfectius (de fonte) id eſt gratia (deitatis) id eſt diuinitatis.

Quorum trahat nos doctrina vicioꝝ de ſentina. ſic perducat ad diuina ab imo ſuperius.

Conſtrue (Quoꝝ) ſcʒ euangeliſtarum (doctrina) id eſt illuminatio (trahat) id eſt extrahat (nos de ſentina) id eſt macula (vicioꝝ) id eſt peccatorum (ſic) id eſt tali modo (perducat) ſcʒ nos chriſtianos (ab imo) id eſt a preſenti ſeculo (ſuperius ad diuina) id eſt ad regna celorum.

¶ Notandum. mundus comparatur paradyſo propter quandam ſimilitudinem. quia ex paradyſo ortum eſt primum peccatuʒ et prima trãſgreſſio mandati facta eſt in paradyſo. ſic q ibi facta eſt mundi damnatio. et exinde totus mundus peccatis factus eſt plenus. Item fluuius qui egreditur de paradyſo diuiditur in quattuor regiones. ſcʒ orientalem occidentalem. auſtralem. ⁊ ſeptẽtrionalem. et ergo mundus comparatur paradyſo. ¶ Item nota auctor appellat euangeliſtas riuos propter ſimilẽtudinem. quia ſicut totus mundus irrigatur quattuor fluminibus de paradyſo emanantibus vel fluentibus. ſic totus mundus inebriatur et informatur doctrinis quattuor euangeliſtarum. ⁊ ideo pſalmiſta dicit Riuos eius inebrians ⁊c. quorum riuorum fons eſt chriſtus. de quo dicit in euangelio. Qui biberit aquam quam ego do. i. qui audierit meam doctrinam per quattuor euãgeliſtas traditam. fiet in eo fons viuus ⁊c.

Pro terminis eſt notandum. q paradyſus ſm diuerſos inuenitur in diuerſis generibus. vnde Greciſta. De maſculinis dicitur ille locus. ⁊ dicitur a para quod idẽ eſt q iuxta. ⁊ diſis amenitas. quia in paradyſo ſũt voluptates deliciarum. Sed vireo vires virere eſt verbum neutrale ſecunde cõiugationis. Sʒ abũdo ẽ verbũ prime coniugatõnis neutralis generis. ⁊ dr quaſi ſatis habeo. Sʒ ſuperius ẽ aduerbiũ loci vel cõparandi. et dicitur ab illa prepoſitione ſupra. Sʒ ſentina dicit foſſa circumuallata ⁊ omĩbꝫ immũdicijs plena. Sed perducat ẽ verbũ tertie cõiugationis. ⁊ cõponitur a per et duco. ¶ Itẽ nota q aliq̃ ſic legũt textũ. hoꝝ riuos debibatis. tunc debet ſic exponi (debibatis) id eſt deguſtetis (riuos) id eſt doctrinas (horum) ſcʒ euangeliſtarum. Sed melius videtur q littera habeat ſic. horum riuos debriatis. exponendo vt patuit.